

VI. 1. udvalg.

fra ca. 90 stater, dels om Sovjetunionens og USAs nylige rumbedrifter vedrørende udforskningen af planeten Venus. Fra de forskellige indlæg forekommer følgende udtalelser at være af interesse:

Sovjetunionens repræsentant bemærkede bl. a., at det sovjetisk-amerikanske rumsamarbejde for tiden influeredes af raketkapløbet, af den internationale spænding, der skabtes af USAs aggresion i Vietnam, samt af den heraf følgende stigende mistillid til USA. Disse forhold udgjorde en alvorlig begrænsning i mulighederne for samarbejde. Næst at henvise til det fransk-sovjetiske rumsamarbejde samt at hilse den generelle rumtraktat, velkommen fremhævede han betydningen af FN's rolle med hensyn til at skabe gunstige betingelser for et fredeligt internationalt rumarbejde i fremtiden, idet han dog tilføjede, at FN's virksomhed ikke kunne erstatte de eksisterende bilaterale rumaftaler. FN's arbejde burde i første række koncentreret om de juridiske rumproblemer.

USAs delegerede afviste indledningsvis de sovjetiske aggressionsbeskyldninger. Han betonedede, at den kommende rumkonference i Wien især ville blive helliget spørgsmålet om det praktiske udbytte af rumforskningen, og at konferencen derfor ville være af særlig stor betydning for udviklingslandene, idet han samtidig henviste til den tekniske rumforsknings resultater inden for bl. a. kommunikation, uddannelse, meteorologi, navigation og landkortlægning. Afslutningsvis understregede han vigtigheden af, at der snarest muligt afsluttedes en traktat om bistand til astronauter m. m.

Frankrigs delegerede udtalte, at det ikke var uden betænkeligheder, at man tilsluttede sig den generelle rumtraktat. Således kunne man fra fransk side vanskeligt forstå, hvorledes det traditionelle princip om staternes suverænitet over deres respektive luftøjler — i mangel af en definition af det ydre rum — kunne forenes med det i traktaten nedlagte princip om afkald på enhver statslig suverænitet over det ydre rum. Endvidere var det svært at fatte, at traktaten kunne bekræfte princippet om den frie udnyttelse af det ydre rum uden samtidig at understrege behovet for at forebygge en stats krænkelse af denne frihed til skade for andre stater. Med hensyn til de foreliggende to traktatudkast om ansvar og om bistand

til astronauter bemærkede han, at førstnævnte udkast burde indeholde bestemmelser om raketafskydninger foretaget af flere stater i fællesskab og af internationale organisationer. Sidstnævnte traktatudkast burde efter fransk opfattelse tage hensyn til spørgsmålet om staternes suverænitet over de områder, traktaten skulle omfatte, samt til den nationale lovgivning. Endvidere mente han, at de to traktatudkast formentlig burde kædes nærmere sammen.

Medens tillige den *hollandske* og flere andre landes delegerede betonedede vigtigheden af at nå til enighed om en definition af det ydre rum, var *Italiens* repræsentant af den opfattelse, at en skarp definition endnu ikke var en bydende nødvendighed, og at mangelen på en definition ikke ville svække den generelle traktat. Han udtalte endvidere, at tiden endnu ikke var moden til oprettelse af en FN-rumorganisation, idet en udvidelse af sekretariatets kontor for rumvirksomhed indtil videre ville være tilstrækkelig.

Fra *ghanesisk* side fremhævede man, at det at Sovjetunionen udtalte pessimistiske syn på det sovjetisk-amerikanske rumsamarbejde ikke burde undervurderes, og at en almindelig og generel nedrustning måske burde gå forud for et virkeligt rumsamarbejde.

I et *svensk* indlæg foresloges det, at spørgsmålet om massekommunikation via satelitter blev sat på det særlige rumudvalgs dagsorden, og at generalsekretæren skulle anmodes om at rapportere om det tilgængelige videnskabelige og tekniske materiale vedrørende spørgsmålet, samt at der oprettedes et underudvalg til behandling af problemets juridiske aspekter.

III. Resolutionerne.

1. udvalg og plenarforsamlingen vedtog enstemmigt henholdsvis den 26. oktober og den 3. november to resolutionsforslag om det internationale samarbejde vedrørende den fredelige udnyttelse af det ydre rum. I den ene resolution (res. 2260) om rumkomiteens arbejde endosseredes komitéberetningens konklusioner og anbefalinger, og komiteen opfordredes bl. a. til at fortsætte bestræbelserne på at skabe enighed om en definition af det ydre rum samt om traktatudkastene vedrørende ansvar for skade forvoldt af genstande, opsendt i det ydre rum og om bistand til og tilbagesen-